

Foto: Haukenes Saga, Kote Null, Tore Olsen Produksjon, STN+, TeamTec, Tovdal Eplehage

REGIONALT NÆRINGSFOND ØSTREGIONEN

Årsmelding 2022

Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Vegårshei og Åmli kommuner

Styrebehandlet 16.06.2023 som sak 4/23

1. Deltakere

Regionalt næringsfond for Østregionen ble opprettet av Risør, Tvedestrand, Gjerstad og Vegårshei kommuner i 1991, hvor Åmli kommune ble innlemmet i fondet fem år etter. Regionale næringsfond er ikke lenger et statlig finansiert tilbud og i dag finansieres fondet i hovedsak av midler fra Agder fylkeskommune og egenandel fra kommunene.

2. Formål

Fondet er et virkemiddel i arbeidet for å styrke næringsliv og bosetting i de fem kommunene, og midlene kan nyttes både til fellestiltak, eksisterende bedrifter og til nyetablerere.

Jfr. gjeldende vedtekter skal fondet benyttes til å fremme etablering av ny næringsvirksomhet, og for å styrke og videreutvikle eksisterende bedrifter og næringer. Prosjekter som bidrar til bedre sysselsettingsmuligheter for kvinner og nyetableringer som bidrar til å løse klima- og miljøutfordringene, eller på annet vis redusere klimagassutslipp, skal prioriteres.

3. Vedtekter og retningslinjer

Gjeldende vedtekter ble vedtatt av styret 28.06.2022.

Det er også utarbeidet en veileder til hjelp og oversikt ved behandlingen av saker. Disse retningslinjene viser rammer og prinsipper som saksbehandlingen skal følge, og er også behandlet av styret.

I fondets vedtekter presiseres: "Næringsfondet skal benyttes til å fremme etablering av ny næringsvirksomhet, og til styrking og videreutvikling av eksisterende bedrifter og næringer. Prosjekter som bidrar til bedre sysselsettingsmuligheter for kvinner og nyetableringer som bidrar til å løse klima- og miljøutfordringene, eller på annet vis redusere klimagassutslipp, skal prioriteres.

I tilsagnsbrevet fra Agder fylkeskommune, der årets rammebevilgning gis, presiseres at Regionplan Agder 2030 og VINN Agder 2015-2030 (Regionens plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping) gjelder som overordnede føringer for fondet. I tildelingsbrev formidles at midlene skal bidra til resultater knyttet til ett eller flere av følgende mål:

- Flere vekstkraftige små og mellomstore bedrifter
- Økt sysselsetting med fokus på potensialer for bærekraftig verdiskaping
- Mer variert næringsstruktur, preget av godt samarbeid med akademia og offentlig sektor
- Økt verdiskaping basert på bærekraftig bruk av menneskelige ressurser og naturressurser
- Omstilling av Sørlandet til lavutslippssamfunnet
- Internasjonalt samarbeid og internasjonalisering
- Likestilling, inkludering og mangfold

4. Styring

Ordførerne i de deltagende kommuner utgjør fondets styre. Styret har ansvaret for forvaltning av fondets midler, og for utforming av retningslinjer og strategi for bruk av midlene.

Næringsmedarbeiderne i de fem deltagende kommuner utgjør fondets daglige driftsapparat. Søknader sendes via portalen www.regionalforvaltning.no og behandles i jevnlig møter i regionalt næringsfond. Møtene består av næringsmedarbeiderne i kommunene, i tillegg deltar representanter fra Innovasjon Norge, Agder fylkeskommune og NAV.

Ved behandling av fondssaker er det kommunenes fem representanter som har stemmerett. Næringsteamet hadde seks møter i 2022, disse møtene er et svært viktig faglig kontaktpunkt for næringsarbeid og samarbeid i østregionen.

5. Administrasjon

Fondet har ikke fast sekretariat, sekretariatsfunksjonen ruller mellom de deltagende kommuner. Vertskommunen for hvert møte har sekretariatsfunksjonen for det respektive møtet.

Regnskapet føres av AKST (Agder kommunale støttetjenester) og revideres av Aust-Agder Revisjon IKS.

Arbeidet med sammenstilling av årsmelding til styret og Agder fylkeskommune, samt elektronisk rapportering til Kommunal- og distriktsdepartementet utføres av næringsmedarbeiderne på rundgang.

Næringssjefen i Gjerstad har hatt dette ansvaret i 2022 og Tvedestrand vil overta fra 2023. Kontaktperson for styret i 2023 er ordfører i Tvedestrand kommune Marianne Landaas.

6. Økonomi

REGNSKAP FOR DET REGIONALE NÆRINGSFONDET

RESULTATREGNSKAP

INNTEKTER	2022	2021
TILSKUDD FRA STATEN KORONA	3 019 930	6 045 003
TILSKUDD AGDER FYLKE	1 100 000	1 000 000
Tilskudd kommunene	755 910	0
TILSKUDD RISØR KOMMUNE	0	154 273
TILSKUDD TVEDESTRAND KOMMUNE	0	260 888
TILSKUDD GJERSTAD KOMMUNE	0	99 525
TILSKUDD VEGÅRSHEI KOMMUNE	0	91 013
TILSKUDD ÅMLI KOMMUNE	0	121 313
RENTEINNTEKTER	92 613	16 742
TILBAKEFØRTE TILSKUDD LÅN	0	0
BRUK AV FOND	486 328	576 197
SUM INNTEKTER	5 454 781	8 364 954

UTGIFTER

ANNONSERING	19 615	18 750
DRIFTSKOSTNADER FONDSMØTER	2 626	600
ADM. KOSTNADER (REGNSKAP,RAPPORTERING OG REVISJON)	61 625	72 125
BEVILGET FELLESPROSJEKT	-30 000	123 000
BEVILGET RISØR KOMMUNE	544 001	413 259
BEVILGET TVEDESTRAND KOMMUNE	439 000	726 500
BEVILGET GJERSTAD KOMMUNE	336 100	408 000
BEVILGETVEGÅRSHEI KOMMUNE	246 400	139 000
BEVILGET ÅMLI KOMMUNE	175 000	206 000
BEVILGET KORONA MIDLER	-63 586	917 492
BEVILGET KOMMUNAL KOMPENSASJONSORDNING	0	1 927 003
BEVILGET EKSTRABEVILGNING 2	0	1 618 295
BEVILGET EKSTRABEVILGNING 3	704 070	1 794 930
BEVILGET EKSTRABEVILGNING 5	1 000 000	0
BEVILGET EKSTRABEVILGNING 6	2 019 930	0
AVSETNING BUNDE FOND		
SUM UTGIFTER	5 454 781	8 364 954

BALANSEREGNSKAP

EIENDELER

BANKKONTO 2938.13.10580	4 022 600	6 720 159
SUM EIENDELER	4 022 600	6 720 159

GJELD OG EGENKAPITAL

OVERFØRING BANK MELLOM ÅR	0	1 186 000
BEVILGNINGER IKKE UTBETALT	2 874 496	3 172 096
BEVILGNING KORONA IKKE UTBETALT	647 144	1 384 775
BEVILGNING 6 IKKE utbetalt	10 000	0
EGENKAPITAL (TILLAGT ÅRLIG RESULTAT)	490 960	977 288
SUM GJELD EGENKAPITAL	4 022 600	6 720 159

Kommentarer til regnskapet:

Da fylkeskommunen i 2012 fjernet sitt krav om kommunale egenandeler til næringsfondet, vedtok medlemskommunene allikevel å fortsette med egenandeler, da dette gir fondet mer midler å dele ut. Egenandelene innbetales årlig etterskuddsvis, og fordeles slik at den enkelte kommune betaler inn 37,5 prosent av de bevilgninger som er gitt til bedrifter i kommunen året før.

Tilskuddet fra Agder fylkeskommune var i 2022 på 1,1 mill. kroner, og de fem kommunenes egenandel utgjorde kr 755 910.

I fondet er det til enhver tid gitte tilsagn som ikke er utbetalt. Disponibelt beløp for videre tilsagn må ta hensyn til disse forpliktelsene. Pr. 31.12.2022 hadde fondet en egenkapital på kroner 490 960.

Regnskapet er revidert 11.05.2023, se revisjonsberetning i vedlegg.

Bevilgninger over fondet over tid:

År	Bevilget/år fondsmidler	Bevilget kompensasjons midler ifb med	Disp. v/årsslutt i kroner
2013	2.705.800		2.486.513
2014	2.195.000		2.742.137
2015	2.934.951		2.312.280
2016	4.371.000		210.942
2017	3.555.250		- 97.346
2018	2.977.700		855.245
2019	3.194.870		680.565
2020	*5.360.360		1.553.485
2021	*2.933.251	**5.340.228	977.288
2022	2.250.900	**3.724.000	490.060

*I 2020 fikk kommunene **ekstra fondsmidler** fra staten i forbindelse med covid-19 pandemien, i alt 4 095 000 kroner for de fem kommunene. 3,114 mill. kroner ble delt ut til gode prosjekter i bedriftene i 2020 og resterende ble delt ut i 2021. I tabellen inngår disse ekstra midlene i kolonnen for bevilget fondsmidler.

Kommunaldepartementet tildelte i 2020 og 2021 **ekstra kompensasjonsmidler til næringslivet via kommunene, i forbindelse med covid-19.

Alle kommunene vedtok å benytte det regionale næringsfondet som verktøy for utdeling av kompensasjonsmidler til bedrifter som ble berørt av koronapandemien. Fondet har totalt fått tilført over 9 mill. kroner i kompensasjonsmidler. Ekstrabevilgning 1,2 og 3 ble utdelt i 2020/21. Ekstrabevilgning 5 og 6 kom i desember 2021, og ble tildelt i 2022, og av den grunn også inne i regnskapet for 2022. Midlene er i hovedsak delt ut, kun et lite beløp ble betalt tilbake til KDD.

7. Fondets tildelinger i 2022

Regionalt næringsfond har behandlet 45 ordinære fondssaker i 2022. Seks søknader fikk av ulike grunner avslag på søknad. En av disse ble påklaget og behandlet i styret juni 2022, med opprinnelig vedtak ble opprettholdt.

Under følger statistikk og utfyllende informasjon fra næringsfondet tildelinger i 2022.

7.1 Bransjevis fordeling av tilsagn til ordinære saker

Bransje	Saker
Industri	3
Fiske	
Håndverk	4
Turisme	8
Handel	9
Annen service	10
Kompetanse	2
Kommunalt tiltaksarbeid	
IKT	1
Annet	2
Sum	39

7.2 Underkategorier av tilsagn år 2022

Underkategori	Saker
Sentrumstiltak	2
Regional næringsutvikling	
Utredning	3
Planlegging ny virksomhet i eksisterende bedrift	2
Markedsundersøkelse/markedsføring	9
Fysiske investeringer i eksisterende bedrifter	7
Utviklingsinvesteringer i eksisterende bedrifter	15
Fysiske investeringer i nye bedrifter	4
Utviklingsinvesteringer i nye bedrifter	9
Annet	
Sum	51*

* Antall saker her er større enn totalt antall saker som har fått tilsagn om tilskudd. Grunnen er at flere saker har fått tilskudd til flere ulike underkategorier/tiltak.

I 2022 utgjør turisme, handel og annen service en stor andel av bransjene som har fått støtte fra næringsfondet, med i alt 70 prosent av alle saker. Deretter følger håndverk og industri hver med ca. 10 prosent av sakene.

7.3 Sysselsetting

Det er en utfordring å anslå sysselsettingseffekten og antall arbeidsplasser som blir skapt eller sikret som et resultat av næringsfondet sitt bidrag. Fondet er en av mange faktorer som kan påvirke denne utviklingen. Internasjonale og nasjonale rammebetingelser som konjunktursvingninger, prisstigning og renteøkninger vil til enhver tid gjøre det krevende å få nøyaktige svar på dette. Samtidig har tidspunkt for gjennomføring av tellingen også betydning, da effektene av tilskudd fra næringsfondet kan vises en eller flere år etter tildelingen.

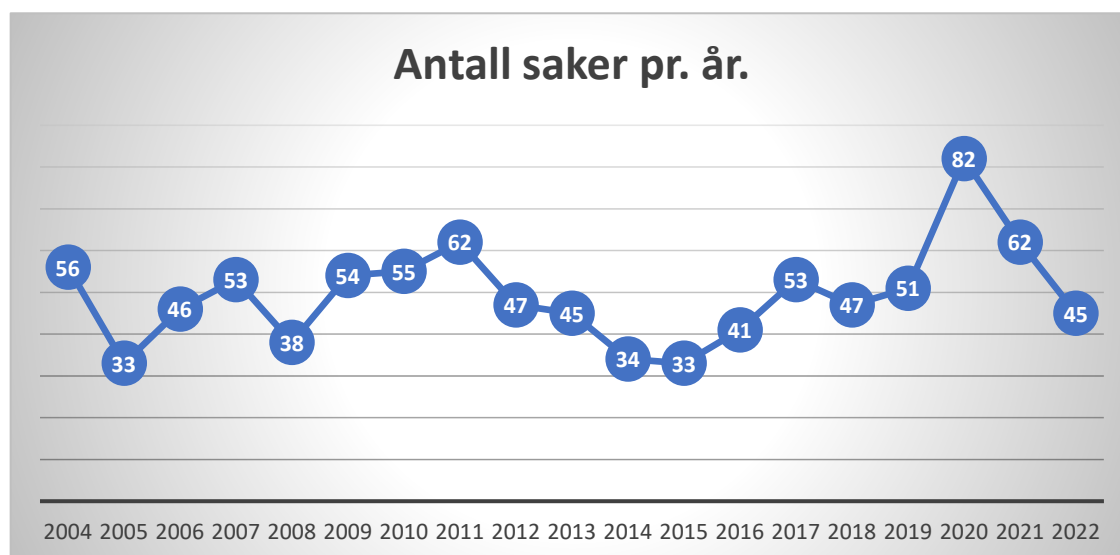
Det er gjort et grovt overslag over sysselsettingseffekten som fondet er med og bidrar til, som gir følgende tall:

Nye arbeidsplasser i nye bedrifter:	11 arbeidsplasser
Nye arbeidsplasser i eksisterende bedrifter:	7 arbeidsplasser
Sum	18 arbeidsplasser

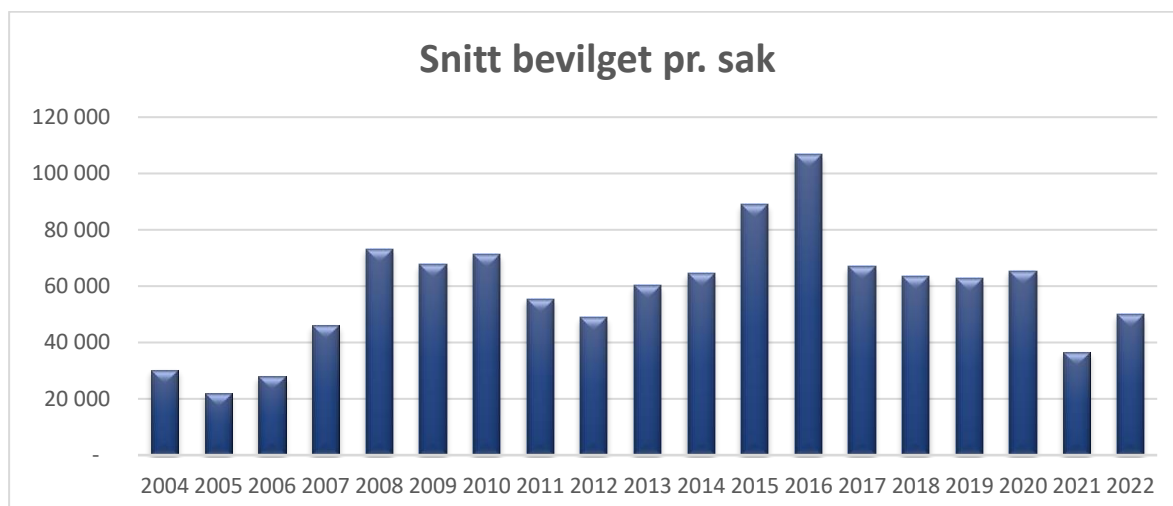
Herav antall plasser som gjelder kvinner: 10 arbeidsplasser

7.4 Utvikling siste år

Antall behandlede saker i fondet varierer fra år til år. Under pandemien ble det ekstra fokus på fondet og de ekstramidlene som ble tildelt fondet og vi ser en rekordstor økning i antall saker i 2020, som fra 2021 er på vei nedover igjen.

I 2022 er tilgjengelige tilskuddsmidler normalisert, og regionalt næringsfond tildeler nesten hele rammen for året i 2022. Videre er gjennomsnittlig størrelse på bevilgningene på vei opp igjen, ref. søylediagram på neste side.

7.5 Synliggjøring

Næringsmedarbeiderne i kommunene markedsfører ordningen i samtaler med bedrifter, grundere og i egne nettverk. I tillegg annonseres fondet årlig i lokale medier, og informasjon finnes på kommunenes hjemmesider.

I løpet av 2022 har det vært flere oppslag gode omtaler i lokalpressen om bedrifter og grundere som har mottatt støtte av fondet.

8. Betydningen av fondet og veien videre

Effektanalyser av regionale næringsfond har vært gjort over flere år, og viser at regionalt fond spiller en vesentlig rolle for etablering, bedriftsutvikling og som distriktpolitisk virkemiddel og bidragsyter til bærekraftig omstilling og samfunnsutvikling. Fondet representerer et lavterskeltilbud som er viktig for små og mellomstore bedrifter og som virkemiddel for å legge til rette for næringsutvikling i regionen.

De siste årene med pandemi, etterfulgt av krig i Europa og strømkrise - har vist oss at omstilling og endring er helt avgjørende for at næringslivet skal lykkes fremover. Et næringsfond og virkemiddel som er «tett på søker» anses som viktig for å utløse nødvendige utviklingsprosjekt i næringslivet og tiltak i bedriftene for å møte morgendagens utfordringer.

Hvis kommunene skal spille en viktig rolle for små og store bedrifter, er det nødvendig å ha virkemidler tilgjengelig. Næringsteamets anbefaling er derfor at forvaltningen av fondsmidlene fortsetter som før, da de forvaltes på en ubyråkratisk og effektiv måte.

Det regionale næringsfondet spiller også en viktig rolle ved at nærings sjefene i kommunene har en møteplass for gjensidig informasjon og kompetanseutvikling. Samtidig opprettes en god dialog, med kompetanse- og informasjonsutveksling mellom kommunene og de regionale aktørene som deltar som observatører i fondet; NAV, Innovasjon Norge Agder og Agder fylkeskommune.

Agder fylkeskommune sitt tilskudd til fondet var i 2022 på 1,1 mill. kroner, mot 1 mill. kr. i 2020 og 2021. Det bør fremover jobbes aktivt mot Agder fylkeskommune for å sikre næringsfondets fremtid og øke tilskuddet til næringsfondet.

Tvedestrand, 29.03.2023

Terje Flaten
Rådgiver skog og næring
Vegårshei kommune

Rune Hagestrand
Næringssjef
Gjerstad kommune

Kamilla Solheim
Kommunalsjef Samfunnsutvikling
Risør kommune

Anne Torunn Hvideberg
Næringssjef
Tvedestrand kommune

Anne Brandsdal
Næringssjef
Åmli kommune

Vedlegg: Revisjonsberetning for 2022